

עין משפט
נר מצוה

גז:

הכונס פרק ששי בבא קמא

מסורת הש"ס

לא אמר אמת בשומר הנב. נראה דקאי אהא דעבי למילף
בשליה המפקד (ב"מ דף מה: וסו) שלוחת יד בשומר סכר
משומר חנם אע"ג לשומר סכר מתחייב קרנא בלא שנועה קסבר
האי תנא כפילא בשנועה עדיפא מקרנא בלא שנועה ותימה
להאי תנא מנלן דפרשה ראשונה
נאמרה בשומר חנם ושינה בשומר
סכר איתרן אלא דנפרק השאל (סו
דף זר:): לא קיימא לן אלא משום
דקרנא בלא שנועה עדיפא ועוד
קשה דבסמוך גבי ק"ו שאין עליו
משוה דפרין מה לשומר סכר שכן
משלם תלומו ככל כ"ו לומר ולכן
דין הוא שיתחייב בגניבה ואבידה
אדרבה כיון דחמור הוא ה"ל לומר
שלא יתחייב כדי שיתחייב ככל ו"ל
דהא פשיטא דעדיפא חומרא דקרנא
בלא שנועה מחומרא דכפילא בשנועה
דמי יודע שיכא לרבי קן ולכן יש
לנו להעמיד פרשה שניה שחייב קרן
בגניבה בשומר סכר שהוא חמור
ופרשה ראשונה שפטור בשומר חנם
דלגבר פשטו הוא שזו חמור מזה
אלא לעשות פירכא על ק"ו שפיר
פרטיא מכפיל אע"פ שהוא חומרא
קטנה כיון שאין בלמד אע"פ שיש
בלמד חומרא אחרת חמורה ממנה
והאי תנא דבסמוך דקסבר קרנא
בלא שנועה עדיף מכפילא בשנועה
כ"ל דאפי' פירכא אין לעשות ממנה
מפני שזה קולתו גרמיה לו שמתחייב
בכפל זה חומרתו גורמת לו שפטור
מכפל וכה"ג איכא גריס ב"מ (דף
ד. וסו) גבי ר' חייה תורת הזמה
לא פריך: **נמצא** ש"ש מש"ב
תשלומי כפא בטוען טענת לסמים
מוזיין. אלא אי גזלן הוא יומא דטוען
טענת גזלן ונמצא שהוא כידו לא
משלם ככל ור"מ אחי נמצא ש"ש
משלם ככל בטוען טענת גזלן כדעלים
ושמא אין שייך ככל בטוען טענת
גזלן בענין זה ואפי' שייך אין לחוש
אי המ"ל ולטעמין ולא קאמר:
קסבר האי תנא קרנא בלא
שנועה עדיפא.

מוסף רש"י

שכן משלם ככל בטוען
טענת לסמים מוזיין.
טענת מופתו בתשלומין
היא אלוה וטוען טענת
גזלן לא לענין כפל אלא
שכנגד וכו' עדים שיהא
אלא. תאמר כפילא שיש
לגזלן לרבי פלל, רבי שטיי
ואמר לטעים מוזיין לא
על ועל מחייב את עצמו
בקרן (ב"מ דף ז. וסו). קרנא
בלא שנועה עדיפא
מכפילא בשנועה. אין
השנועה דקרנא דמחייב
ליה לשלם מבי טעין
לפטעין מוזיין נעלה ואי
לא נשבע לנקר, עדיפא
להיות חמורה משומר סכר
הלא לרבי פלל אלא כפי
ונשבע על קן לנקר ואלא
אחת אחר פטור מה
הקרן (סו). השוכר פרה
מחבירו ונגנבה. א"פ
שהשוכר חייב בגניבה
ואבידה, מכל מקום אם
רוצה לנקר ולשבע היה
נשבע בשנועה. הלך ר' י
אמר נגנבה וחי' עצמו
בקרן נקא לו הפלל ב"מ
דף ז. וסו. שוכר בנישא שוכר
דמי. האל ובלאחור הוא
אלא. א"פ שטען שוכר
פטורו שומר סכר הוא,
דאי לא היב שוכר היו
שאלו וחי' חלופין, השתא
דידיב ליה אגרא לא היו
ב"מ דף ז. וסו. שוכר בשומר
חנם דמי. דקא היב אגרי
מלחמא ואי טעל שוכר על
שמירתו (סו).

לא אמר אמת בשומר הנב. נראה דקאי אהא דעבי למילף
בשליה המפקד (ב"מ דף מה: וסו) שלוחת יד בשומר סכר
משומר חנם אע"ג לשומר סכר מתחייב קרנא בלא שנועה קסבר
האי תנא כפילא בשנועה עדיפא מקרנא בלא שנועה ותימה
להאי תנא מנלן דפרשה ראשונה
נאמרה בשומר חנם ושינה בשומר
סכר איתרן אלא דנפרק השאל (סו
דף זר:): לא קיימא לן אלא משום
דקרנא בלא שנועה עדיפא ועוד
קשה דבסמוך גבי ק"ו שאין עליו
משוה דפרין מה לשומר סכר שכן
משלם תלומו ככל כ"ו לומר ולכן
דין הוא שיתחייב בגניבה ואבידה
אדרבה כיון דחמור הוא ה"ל לומר
שלא יתחייב כדי שיתחייב ככל ו"ל
דהא פשיטא דעדיפא חומרא דקרנא
בלא שנועה מחומרא דכפילא בשנועה
דמי יודע שיכא לרבי קן ולכן יש
לנו להעמיד פרשה שניה שחייב קרן
בגניבה בשומר סכר שהוא חמור
ופרשה ראשונה שפטור בשומר חנם
דלגבר פשטו הוא שזו חמור מזה
אלא לעשות פירכא על ק"ו שפיר
פרטיא מכפיל אע"פ שהוא חומרא
קטנה כיון שאין בלמד אע"פ שיש
בלמד חומרא אחרת חמורה ממנה
והאי תנא דבסמוך דקסבר קרנא
בלא שנועה עדיף מכפילא בשנועה
כ"ל דאפי' פירכא אין לעשות ממנה
מפני שזה קולתו גרמיה לו שמתחייב
בכפל זה חומרתו גורמת לו שפטור
מכפל וכה"ג איכא גריס ב"מ (דף
ד. וסו) גבי ר' חייה תורת הזמה
לא פריך: **נמצא** ש"ש מש"ב
תשלומי כפא בטוען טענת לסמים
מוזיין. אלא אי גזלן הוא יומא דטוען
טענת גזלן ונמצא שהוא כידו לא
משלם ככל בטוען טענת גזלן כדעלים
ושמא אין שייך ככל בטוען טענת
גזלן בענין זה ואפי' שייך אין לחוש
אי המ"ל ולטעמין ולא קאמר:
קסבר האי תנא קרנא בלא
שנועה עדיפא.

לא אמר אמת בשומר הנב. נראה דקאי אהא דעבי למילף
בשליה המפקד (ב"מ דף מה: וסו) שלוחת יד בשומר סכר
משומר חנם אע"ג לשומר סכר מתחייב קרנא בלא שנועה קסבר
האי תנא כפילא בשנועה עדיפא מקרנא בלא שנועה ותימה
להאי תנא מנלן דפרשה ראשונה
נאמרה בשומר חנם ושינה בשומר
סכר איתרן אלא דנפרק השאל (סו
דף זר:): לא קיימא לן אלא משום
דקרנא בלא שנועה עדיפא ועוד
קשה דבסמוך גבי ק"ו שאין עליו
משוה דפרין מה לשומר סכר שכן
משלם תלומו ככל כ"ו לומר ולכן
דין הוא שיתחייב בגניבה ואבידה
אדרבה כיון דחמור הוא ה"ל לומר
שלא יתחייב כדי שיתחייב ככל ו"ל
דהא פשיטא דעדיפא חומרא דקרנא
בלא שנועה מחומרא דכפילא בשנועה
דמי יודע שיכא לרבי קן ולכן יש
לנו להעמיד פרשה שניה שחייב קרן
בגניבה בשומר סכר שהוא חמור
ופרשה ראשונה שפטור בשומר חנם
דלגבר פשטו הוא שזו חמור מזה
אלא לעשות פירכא על ק"ו שפיר
פרטיא מכפיל אע"פ שהוא חומרא
קטנה כיון שאין בלמד אע"פ שיש
בלמד חומרא אחרת חמורה ממנה
והאי תנא דבסמוך דקסבר קרנא
בלא שנועה עדיף מכפילא בשנועה
כ"ל דאפי' פירכא אין לעשות ממנה
מפני שזה קולתו גרמיה לו שמתחייב
בכפל זה חומרתו גורמת לו שפטור
מכפל וכה"ג איכא גריס ב"מ (דף
ד. וסו) גבי ר' חייה תורת הזמה
לא פריך: **נמצא** ש"ש מש"ב
תשלומי כפא בטוען טענת לסמים
מוזיין. אלא אי גזלן הוא יומא דטוען
טענת גזלן ונמצא שהוא כידו לא
משלם ככל בטוען טענת גזלן כדעלים
ושמא אין שייך ככל בטוען טענת
גזלן בענין זה ואפי' שייך אין לחוש
אי המ"ל ולטעמין ולא קאמר:
קסבר האי תנא קרנא בלא
שנועה עדיפא.

לא אמר אמת בשומר הנב. נראה דקאי אהא דעבי למילף
בשליה המפקד (ב"מ דף מה: וסו) שלוחת יד בשומר סכר
משומר חנם אע"ג לשומר סכר מתחייב קרנא בלא שנועה קסבר
האי תנא כפילא בשנועה עדיפא מקרנא בלא שנועה ותימה
להאי תנא מנלן דפרשה ראשונה
נאמרה בשומר חנם ושינה בשומר
סכר איתרן אלא דנפרק השאל (סו
דף זר:): לא קיימא לן אלא משום
דקרנא בלא שנועה עדיפא ועוד
קשה דבסמוך גבי ק"ו שאין עליו
משוה דפרין מה לשומר סכר שכן
משלם תלומו ככל כ"ו לומר ולכן
דין הוא שיתחייב בגניבה ואבידה
אדרבה כיון דחמור הוא ה"ל לומר
שלא יתחייב כדי שיתחייב ככל ו"ל
דהא פשיטא דעדיפא חומרא דקרנא
בלא שנועה מחומרא דכפילא בשנועה
דמי יודע שיכא לרבי קן ולכן יש
לנו להעמיד פרשה שניה שחייב קרן
בגניבה בשומר סכר שהוא חמור
ופרשה ראשונה שפטור בשומר חנם
דלגבר פשטו הוא שזו חמור מזה
אלא לעשות פירכא על ק"ו שפיר
פרטיא מכפיל אע"פ שהוא חומרא
קטנה כיון שאין בלמד אע"פ שיש
בלמד חומרא אחרת חמורה ממנה
והאי תנא דבסמוך דקסבר קרנא
בלא שנועה עדיף מכפילא בשנועה
כ"ל דאפי' פירכא אין לעשות ממנה
מפני שזה קולתו גרמיה לו שמתחייב
בכפל זה חומרתו גורמת לו שפטור
מכפל וכה"ג איכא גריס ב"מ (דף
ד. וסו) גבי ר' חייה תורת הזמה
לא פריך: **נמצא** ש"ש מש"ב
תשלומי כפא בטוען טענת לסמים
מוזיין. אלא אי גזלן הוא יומא דטוען
טענת גזלן ונמצא שהוא כידו לא
משלם ככל בטוען טענת גזלן כדעלים
ושמא אין שייך ככל בטוען טענת
גזלן בענין זה ואפי' שייך אין לחוש
אי המ"ל ולטעמין ולא קאמר:
קסבר האי תנא קרנא בלא
שנועה עדיפא.

לא אמר אמת בשומר הנב. נראה דקאי אהא דעבי למילף
בשליה המפקד (ב"מ דף מה: וסו) שלוחת יד בשומר סכר
משומר חנם אע"ג לשומר סכר מתחייב קרנא בלא שנועה קסבר
האי תנא כפילא בשנועה עדיפא מקרנא בלא שנועה ותימה
להאי תנא מנלן דפרשה ראשונה
נאמרה בשומר חנם ושינה בשומר
סכר איתרן אלא דנפרק השאל (סו
דף זר:): לא קיימא לן אלא משום
דקרנא בלא שנועה עדיפא ועוד
קשה דבסמוך גבי ק"ו שאין עליו
משוה דפרין מה לשומר סכר שכן
משלם תלומו ככל כ"ו לומר ולכן
דין הוא שיתחייב בגניבה ואבידה
אדרבה כיון דחמור הוא ה"ל לומר
שלא יתחייב כדי שיתחייב ככל ו"ל
דהא פשיטא דעדיפא חומרא דקרנא
בלא שנועה מחומרא דכפילא בשנועה
דמי יודע שיכא לרבי קן ולכן יש
לנו להעמיד פרשה שניה שחייב קרן
בגניבה בשומר סכר שהוא חמור
ופרשה ראשונה שפטור בשומר חנם
דלגבר פשטו הוא שזו חמור מזה
אלא לעשות פירכא על ק"ו שפיר
פרטיא מכפיל אע"פ שהוא חומרא
קטנה כיון שאין בלמד אע"פ שיש
בלמד חומרא אחרת חמורה ממנה
והאי תנא דבסמוך דקסבר קרנא
בלא שנועה עדיף מכפילא בשנועה
כ"ל דאפי' פירכא אין לעשות ממנה
מפני שזה קולתו גרמיה לו שמתחייב
בכפל זה חומרתו גורמת לו שפטור
מכפל וכה"ג איכא גריס ב"מ (דף
ד. וסו) גבי ר' חייה תורת הזמה
לא פריך: **נמצא** ש"ש מש"ב
תשלומי כפא בטוען טענת לסמים
מוזיין. אלא אי גזלן הוא יומא דטוען
טענת גזלן ונמצא שהוא כידו לא
משלם ככל בטוען טענת גזלן כדעלים
ושמא אין שייך ככל בטוען טענת
גזלן בענין זה ואפי' שייך אין לחוש
אי המ"ל ולטעמין ולא קאמר:
קסבר האי תנא קרנא בלא
שנועה עדיפא.

תורה אור השלם

1. וכו' ישאל איש מעם
רעהו וישבר או מות
בשבת, אין עמו שלם
ישלם: שבות כב יג

הגרות הב"ח

(ה) וכו' שוכר בשומר חנם
דמי. ג"כ אע"פ דבכה
העיר (ע"ל דמורה בענין
חייב אף שהוא ש"מ דמי
בגניבה כיון דלוקטעו גמי
בנישא מ"מ היינו דוקא
שנגנבה בלאו עיני שגנבו
בנישא גרמיה כ"ו דכחיה
חייב לעיל ע"ל ד"ה
ל"ל דמילא ל"ו כ"י פ"ש:
(ג) ר"י ד"ה ר"י ר"י ר"י
וכ"י פטר נפשיה הבא
נמצא:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה לא אמר אמת
וכו' ולא יעטא. פ' ברכות
דף כ"ה ע"ב רש"י ד"ה
תאן שמחת וכו':

הגרות הגר"א

[א] תוב' ד"ה נפלה כ"ו
הוא כ"ו. ג"כ והלא כ"ו
חולק על זה וכו' וכו' וכו'
פשיעה וכו' וכו' וכו' וכו'
וכו':

ר.ב. האי דקמי מה שנהיית
על התבואה שיקעמן בקרקע והפסידו והיא נהיית שלא לתתה
מקרקע: ופריך **אלא אכלה אפי' מה שנהיית לא משלמס**. בתמיה:
לימא רב לטעמיה דאמר. גבי הכניס פירותיו לתוך חבירו שלא
ברשות בשור שנגח את הפרה (ע"ל דף מו:): דקמי חוקה כהס
בהמה של צע"ה חייב בעל הפירות ואמר רב כשהחולקת בהן שני
אכל אכלה והתירוץ פטור הכניסין דהוא לה שלא תאכל והכא
נמי ואמר בעל הבהמה בירידתה אטעה איהא נפלה
ובאכילתה היה לה שלא תאכל ומה אני יכול לעשות:
לא
ר.ב. האי דקמי מה שנהיית
על התבואה שיקעמן בקרקע והפסידו והיא נהיית שלא לתתה
מקרקע: ופריך **אלא אכלה אפי' מה שנהיית לא משלמס**. בתמיה:
לימא רב לטעמיה דאמר. גבי הכניס פירותיו לתוך חבירו שלא
ברשות בשור שנגח את הפרה (ע"ל דף מו:): דקמי חוקה כהס
בהמה של צע"ה חייב בעל הפירות ואמר רב כשהחולקת בהן שני
אכל אכלה והתירוץ פטור הכניסין דהוא לה שלא תאכל והכא
נמי ואמר בעל הבהמה בירידתה אטעה איהא נפלה
ובאכילתה היה לה שלא תאכל ומה אני יכול לעשות:
לא
ר.ב. האי דקמי מה שנהיית
על התבואה שיקעמן בקרקע והפסידו והיא נהיית שלא לתתה
מקרקע: ופריך **אלא אכלה אפי' מה שנהיית לא משלמס**. בתמיה:
לימא רב לטעמיה דאמר. גבי הכניס פירותיו לתוך חבירו שלא
ברשות בשור שנגח את הפרה (ע"ל דף מו:): דקמי חוקה כהס
בהמה של צע"ה חייב בעל הפירות ואמר רב כשהחולקת בהן שני
אכל אכלה והתירוץ פטור הכניסין דהוא לה שלא תאכל והכא
נמי ואמר בעל הבהמה בירידתה אטעה איהא נפלה
ובאכילתה היה לה שלא תאכל ומה אני יכול לעשות:
לא